

ÇOCUKLARIN GÖRSEL GÖSTERGELERİ ANLAMA DÜZEYLERİ

Nihat Bayat
Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
nihatbayat@gmail.com

Burcu Bütün
Kahyalar Asarcık İlkokulu
butun_burcu@yahoo.com.tr

Özet

Bu çalışmada çocukların görsel göstergeleri ne düzeyde anlamlandırabildikleri araştırılmıştır. Katılımcılar bir anaokulunda öğrenimlerini sürdüren 5-6 yaşındaki 40 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri uzman görüşüne başvurulmuş belirlenen, bu yaş grubuna uygun, yananlamlama niteliğine sahip 10 karikatür ve bu karikatürlerde yer alan nesnelere ayrı ayrı gösteren, temel anlam niteliğine sahip 21 resim aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılara önce temel anlamlı resimler, ardından yananlamsal nitelik taşıyan karikatürler gösterilmiş ve bunları ne ölçüde anlamlandırabildikleri saptanmıştır. Bu görsel göstergelerden elde edilen veriler arasında bir ilişki olup olmadığını anlamak için dördüncü korelasyon katsayısı hesaplanmış ve katılımcıların temel anlamlı resimleri anlamaları ile yananlamsal nitelik taşıyan karikatürleri anlamaları arasında düşük bir ilişki olduğu bulgulanmıştır. Ayrıca cinsiyet, yaş ve anne-baba eğitim düzeyinin görsel göstergeleri anlamlandırmada istatistiksel olarak bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Elde edilen bulgulara bağlı olarak çocukların görsel göstergeleri alan yazında yer alan aşamalardan farklı bir biçimde anlamlandırdıkları gözlenmiştir. Çocuklara bu becerileri kazandırmak için anaokullarında ilgili çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Görsel göstergeler, temel anlam, yananlam, anlamlandırma.

CHILDRENS' UNDERSTANDING LEVELS OF VISUAL SIGNS

Abstract

In this paper, to what level children can make sense of visual signs is investigated. Participants are constituted of 40 children, who are 5-6 year-old and continue to a kindergarten. Data of research are collected through 10 comics having connotational features, and 21 pictures, which show objects taking place in those comics separately, having denotational features. At first pictures that have denotational features and then comics that have connotational features are shown to the participants, and it is tried to be detected to what level children can make sense of those. Phi correlation coefficient is calculated to understand whether there is a relationship between data obtained from those visual signs, and it is found that there is a low relationship between participants making sense of pictures that have denotational features and comics that have connotational features. In addition, it is found that there is not usually a statistically significant effect of gender, age and parent's level of education in making sense of visual signs. It is also observed that children make sense of visual signs in a different way than stages described in literature by looking at data obtained. It is suggested to do related practices in kindergartens to help children gain those skills.

Key Words: Visual signs, denotation, connotation, signification.